

چگونگی تدوین تاریخ اسلامی

۴ آبان ۱۳۹۴ ساعت ۱۷:۴۲

از هنگامی که رسول خدا (صلی الله علیه و آله وسلم) از مکه معظمه به مدینه منوره هجرت کرد و با هجرت سرنوشت ساز خود حیات تازه ای به دین اسلام و مسلمانان بخشید، آن حضرت دستور داد که هجرت را مبدأ تاریخ اسلام قرار دهند.

بدین گونه که تاریخ اسلام را با ماه قمری تعیین می نمودند و می گفتند: نخستین ماه هجرت، دومین ماه هجرت، سومین ماه هجرت و همین طور بقیه ماه ها. این روال تا عصر خلافت عمر بن خطاب ادامه داشت و در زمان وی به عنوان تاریخ رسمی اسلام، تدوین و ابلاغ گردید. در عصر خلیفه دوم برخی از استانداران ایالت های اسلامی و بعضی از دور اندیشان مدینه منوره، لزوم انتخاب تاریخ ویژه ای برای مسلمانان (به صورت سالانه) را بارها به اطلاع خلیفه رسانیده و وی را متوجه این امر مهم نمودند. عمر بن خطاب تصمیم گرفت برای مسلمانان تاریخ ویژه ای تدوین نماید. بدین لحاظ تعدادی از صاحب نظران مهاجر و انصار را گردآورد و با آنان در این باره به گفت و گو نشست. در آن جمع، برخی سال تولد پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله)، برخی سال بعثت آن حضرت و برخی سال رحلت آن حضرت را به عنوان مبدأ تاریخ اسلام پیشنهاد کردند. هم چنین برخی از دیگر اندیشان، تاریخ رومی (میلادی) و عده ای از آنان، تاریخ فارس (فُرس قدیم) را یادآوری کردند. اما امیرمؤمنان علی بن ابی طالب (علیه السلام) نیز که در آن نشست حضور داشت، پیشنهاد کرد: به خاطر اهمیت هجرت پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله) از مکه به مدینه، آن را مبدأ تاریخ اسلام قرار دهند.

عده ای از حاضران، از جمله خلیفه وقت، پیشنهاد امیرمؤمنان (علیه السلام) را اصلح دانسته و همان را تأیید نمودند و عمر بن خطاب دستور داد که از آن پس هجرت پیامبر (صلی الله علیه و آله)، مبدأ تاریخ اسلامی قرار گیرد. آن گاه، درباره ابتدای سال قمری که از چه ماهی از ماه های عرب آغاز گردد، گفت و گو شد و در این باره نیز پیشنهادهای متعددی ارائه گردید. سرانجام اول محرم را، نخستین روز سال قرار دادند. با این حساب، هجرت پیامبر (صلی الله علیه و آله) در آغاز سومین ماه سال اول هجری قمری واقع گردیده است.

۱- جریر طبری، تاریخ الطبری، ج ۲: ۳۸۸.

۲- ابن عساکر، تاریخ دمشق، ج ۱: ۳۷.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/31948/اسلامی-تاریخ-تدوین-چگونگی>